

KREJL

LOKALHISTORISK TIDSSKRIFT FOR LØGSTØR OG OMEGN

8.ÅRG.

NR. 4

April 1989.

Østerbrogade. Løgstør.

INDHOLD:

Kommentar.....	s.50
C.M.Busch og hans gård.....	s.51
Gamle Andersen, 2.....	s.56

Værdigt trængende.....	s.60
Hotel, restaurant (slut).....	s.62
Lodshuset.....	s.64

KREJL udkommer med 4 numre om året, ca. september - november - februar og april. Omfang 16 sider pr. nummer.

Redaktion: N.H.Lindhard.

Ekspedition Balles boghandel, Østerbrogade, 9670 Løgstør.

Postgiro: 1 50 47 46.

Årsabonnement: Kr. 40.-

ISSN 0107-6701

Tryk: Løgstør Bogtrykkeri.

KÆRE LÆSER!

Slut på 8.årgang.

Spørgsmålet om sidste nr.s forsidebillede blev meget hurtigt løst. Inden middag den dag, KREJL kom ud, havde tre læsere givet forklaringen, og i de første dage mange andre. Båden var kutteren "Eksakt", der forliste i bredningen i 1949, og tre omkom. Se mindsten på havnen.

Det vil vi senere vende tilbage til.

Og så er det tid til fornyelse af abonnementet. Da oplaget stadig stiger, kan vi fastholde de 40 kr., som nu har været gældende i seks år!

Det er vi faktisk stolte af.

Gerne indbetaling inden august.

Stadigvæk kun
40 kr.

Forventningens glæde

Forlis i fjorden.
Gamle Løgstørske
Værdigt trængende
Jeg fandt forleden.
og hvad jeg ellers finder.

FORSIDEBILLEDET: Det viser Østerbrogades sydlige ende med Chr. (Kræn) Jensen Gattens udstyrsforretning i forgrunden. Postkortet er fra ca.1910, og udsendt af Gatten. Han lavede en hel serie med ovale motiver. Bagved ses Landmandshotellet og Crome & Goldschmidt. Det hed også Tugthusudsalget.

C. M. BUSCH og hans gård

I midten af 1800-tallet var byen Løgstør for størstedelen placeret langs fjorden og havnen. Fjordgade var hovedgaden, og næsten alle købmandsgårdene lå her.

En af dem lå umiddelbart vest for Hotel du Nord, og var ejet af C.M.Busch.

Slægten Busch hørte i flere slægtled hjemme i Fladstrand (Frederikshavn), hvor den kan føres tilbage til omkring 1650.

En af dem var skibsmægler Otto Busch, der som ung havde været købmand i Norge, men som var vendt tilbage til Danmark, da Norge blev adskilt fra os efter krigen 1814.

Hans ældste søn blev kaldt Lauritz Christian Mally Busch. Mally var et opkald efter en norsk købmand. Han blev født 11.6.1817 og kom i handelslære i Sæby. Som udlært kom han til Løgstør, hvor han blev kommis eller handelsbetjent, som det hed.

I 1844 fik han tilladelse til at nedsætte sig som købmand i Løgstør, og han overtog en ældre gård med kolonialforretning, der lå ved fjorden.

Forretningen omfattede også handel med trælast, kul, korn, landbrugsprodukter og avlsbrug.

Busch blev også dampskibseks-peditor. Det betød meget, fordi det meste af gods- og passagertrafikken gik ad søvejen.

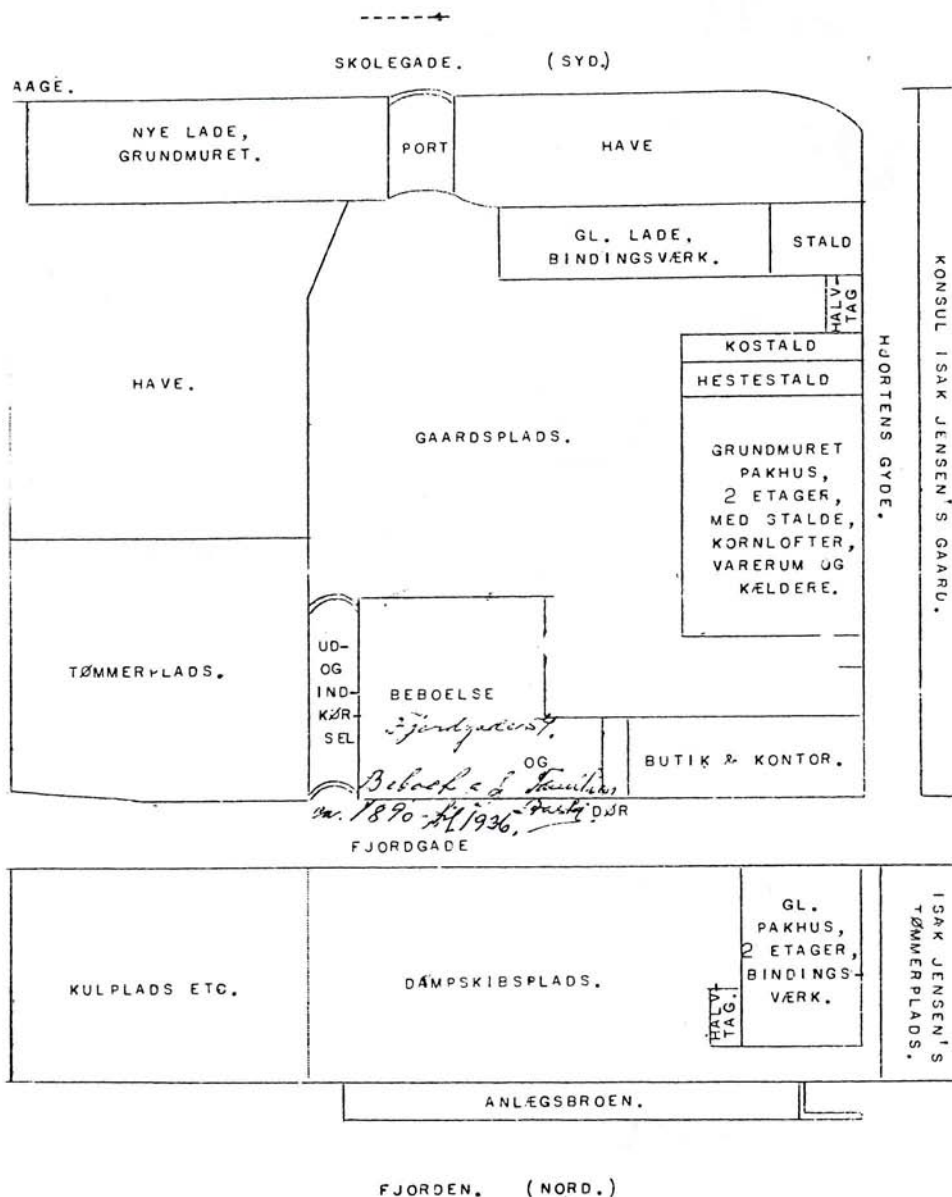
En af købmandens sønner, C.F. Busch, har beskrevet købmandsgården som den så ud:

"Gaardens Bygninger blev efterhaanden forbedrede eller ombyggede, der opførtes et større Pakhus med Lagerrum til Kolonialvarer, Jern, Salt osv., samt Vognport, Stalde og Kornlofter; endvidere en ny Ladebygning. - Mange Landboere, Proprietærer og Bønder, kom til Byen, og særlig paa Markedsdage Foraar og Efteraar kunde Gaarden være fyldt af Køretøjer. -

Der var ved saadanne Lejligheder dækket Bord, hvor de mere faste Kunder kunde forsyne sig gratis med Mad, Snaps, Øl og Kaffe, det satte de Pris paa og det var Skik og Brug. Mange kom langvejs fra og kunde trænge til en Hjertestyrkning, en Pibe Tobak vankede ogsaa. -"

Virksomheden voksede støt, men der var også tilbageslag. Et år havde Busch sendt et skib med korn og smør til København. Det forliste, og da det ikke var almindeligt at forsikre på den tid, kostede det købmanden flere tusinde rigsdaler.

RUNDPLAN AF KØBMAND C. M. BUSCH'S KØBMANDSGAARD
I LØGSTØR 1860/70.

Også en udenlandsk pengekrise der kom i 1857, gav tab. Hamburg var hovedleverandør af varer til Jylland, og en del af de store handelshuse gik fallit. Det bevirkede, at handelen mere og mere gik over på København. C.F. Busch skriver videre:

"I 1869/70 bortlejedes det meste af Gaarden til en yngre driftig købmand, A. Holm, som indrettede moderne Ægpakkeri og oparbejdede en stor Eksport af Æg og Smør til Kjøbenhavn og England.

C.M. Busch havde ofte om Efteraar og Vinter slemme Dage paa Dampskibspladsen, med Regn og Storm, naar Dampskibene var der; det tog paa Kræfterne og blev til Forkølelse og Gigt, og han var dog endel hærdet fra Ungdommen.

Efter hans Død i 1876 blev Gaarden udstykket og Markjorden bortsolgt. Fornævnte Købmand overtog den egentlige Gaard med Beboelse, Butik, Kontor, Pakhus osv., hvoraf endel senere er ombygget; D.F.D.S. erhvervede Dampskibspladsen med derpaa værende Pakhus, og den efterfølgende Dampskibsekspektør, Kapt. M.I. Faber, som havde ført Hjuldampskibet "Dania" i København - Aalborg Ruten, købte den nye Lade og indrettede den til Beboelse og Kontor. -"

Købmandsgården lå med facade til tre gader, nemlig Fjordgade, Skolegade og Hjortensgyde

"en temmelig smal brolagt Gyde, hvor det spoger ved Midnat, idet "Helhesten" paa de tre Ben drager klaprende paa Stenbroen derigennem. For Rigtigheden heraf garanteres dog ikke."

C.M. Busch blev gift med Rasmine Sophie Sand, der var datter af skibsfører Frederik Sand i Løgstør.

De fik otte børn, hvoraf den førnævnte Chr. F. Busch var nr. sidst. En anden søn, nr. 6, var

opkaldt efter morfaderen, Frederik Henneberg Sand. Han blev uddannet manufakturhandler:

"Frederik var Lærling hos købmand Ad. Aistrup og meget pligtopfyldende. Butikkerne var dengang ogsaa aabne om Søndagen (kun lukket lige i Kirketiden, fra Kl. 9 til 4) og iøvrigt aabne fra Kl. 7-8 Morgens til sildig Aften. Nu gælder det mere om at have lukket længst muligt, men der var dog næppe Nogen som tog Skade af den lange Arbejdsdag tidligere.

Frederik kom hjem Søndag Eftermiddag til Kaffe, undertiden med Kommis Neve, saa var det fornøjeligt at have "Storebror" hjemme de Par Timer; han baade spiste og boede iøvrigt hos Principalen."

Foruden et register over slægterne Busch og Sand, har C.F. Busch skrevet om barndomshjemmet og om livet i købmandsgården og ved Limfjorden både sommer og vinter.

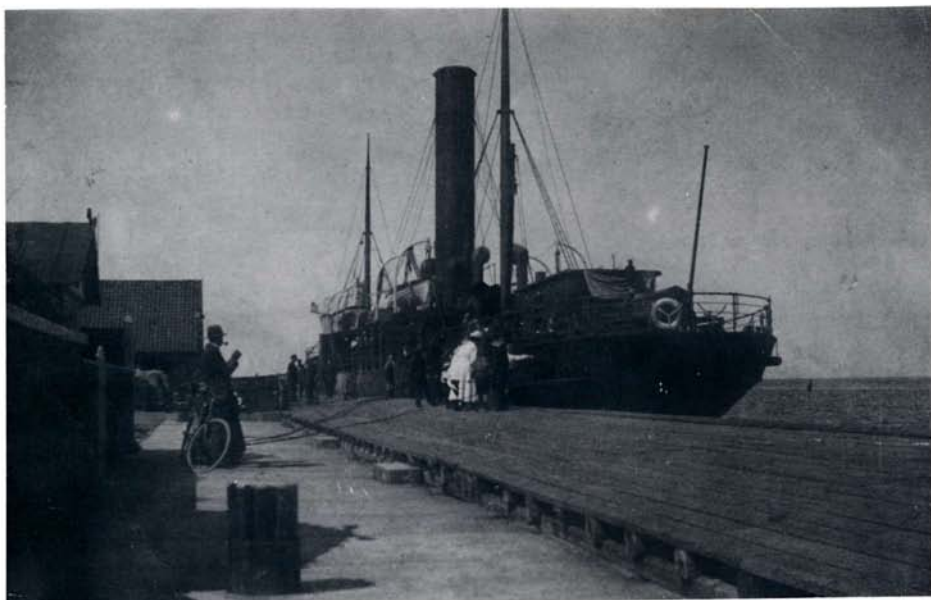
"Efter at Pastor Asp havde bosat sig i Aalborg... blev jeg engang af Fader sendt ned med en Pakke dejlige store Aal fra Vilsted Sø, de saakaldte Gaardaal.

Jeg gik ombord i Damperen, som lagde fra Broen, men medens jeg stod paa Dækket og vinkede Farvel faldt jeg ned gennem en rund Aabning til Kulbunken underne, idet Dækslet ikke var lagt paa.

Mit ene Ben røg ned, men det andet blev paa Dækket, og denne Stramning var mere end Benklæderne kunde holde til, de revnede ubarmhjertigt.

Da jeg kom op igen satte jeg mig paa en Bænk med Aalepakken paa Skoedet, jeg var ulykkelig, thi hvordan skulde det gaa efter den tragiske Begyndelse paa Lystturen?

Dog, da Damperen var naaet et Stykke ned ad Fjorden kom Kaptajnen, som havde hørt om Uheldet, og jeg maatte bekende min beklagelsesværdige Situation; vi gik ned i Kahytten, og da Jomfruen havde faaet Sagen forklaret maatte jeg tage Benklæderne af, og hun syede dem saa sammen; jeg var forfærdelig fløv.

Vi har ikke billeder af dampskibsbroen fra Busch's tid, men dette er fra c.1906. "Limfjorden skal vestpå.

Fader havde fra Dampskibsbroen set at jeg pludselig forsvandt og anede en Ulykke, hvorfor han telegraferede til Ekspeditøren i Nibe, S.W.Thomsen, hvor Skibet skulde anløbe.

Thomsen var en Spøgefugl, og da han havde konfereret med Kaptajn og Jomfru, telegraferede han tilbage paa Rim:

Bukserne revnede med Knald
Ellers ingen Skade ved Fald.
Jomfruen reparerede Skaden.

Dette humoristiske Telegram bero-ligede Fader og morede ham svært, han viste det til Venner og Bekendte, for at de ogsaa skulde have lidt Fornøjelse af Sagen. -

Jeg fik da Humøret igen, Aalene pænt afleveret til Tante Grethe og havde det godt i Aalborg, hvorefter jeg returnerede, uden videre Uheld, til det fædrene Ophav."

Efter C.M.Busch's død i 1876 varede det ikke længe, før hele familien var borte fra byen.

Hans enke flyttede til København, hvor en del af børnene allerede boede. Flere af dem havde gode stillinger i DFDS.

Hvorlænge Holm fortsatte forretningen i Løgstør, er ikke klart, men i 1890-erne flyttede Jens Chr. Aasted ind i det enetages beboelseshus mod havnen. Det var ham, der blev kaldt "Olie-Aasted".

Han døde i 1929, men sønnen Kai fortsatte handelen til 1936, hvor han flyttede til Aalborg.

I 1890-erne (og måske før) havde "Løgstør Avis" trykkeri i kælderen.

Købmandshandelen fortsatte, og blev efterhånden til gros-

serervirksomhed. Fra 1906 til o.1918 hed grosserer Reiersen, og derefter kom Th.Mikkelsen og sønnen Kay.

Antagelig omkring 1890 var der bygget ny hovedbygning mod fjorden. Den var i to etager og rummede til 1929 Løgstør Bank (Privatbanken), og en overgang også borgmesterkontor. Det har måske bl.a. været, da Th. Mikkelsen var borgmester?

Familien Busch er altså forlængst borte fra Løgstør, men den førnævnte C.F.Busch, der var født 1857, korresponderede endnu i 1943 med Poul Bach Aistrup. De var lige interesserede i lokalhistorie, og Busch fortalte i et brev om den gamle kanalfoged Th.Møller Aistrup:

"Da jeg er kommet til at nævne Kanalen, maa jeg omtale Lodsoldermand og Kanalfoged Thomas Aistrup. Han var en høj og djærv Mand, altid beskæftiget, jeg kan i Tankerne se ham paa den høje Trappe, ved Siden af Theilmanns Møllestenslager paa Havnepladsen, spejde i sin lange Kikkert over Fjorden, om noget Skib signalerede efter Lods.

I Kanalfogedboligen kom jeg som lille dreng nogle gange, der var en Plejesøn i nogle Aar, som tillige med mig gik i Grandjeans Skole. Gamle Fru Aistrup var saa rar; der var saa hyggeligt i Stuerne og varmt om Vinteren, og Fru Aistrup bagte saadan nogle dejlige Smaakager, godt tykke, det var en Smaus. Erindringen om disse brave Menne-sker hører til mine gode Barndoms-minder."

Huset mod Fjordgade, mens "Olie-Aasted" boede der.

Gamle Andersen - Augustinus Hansen

- fiktion og virkelighed

SKJOLD HANSEN.

"Det var nu kort før Julen, - da var det jo saa usædvanligt mildt i Vejret, og saa havde vi fyret alt for stærkt i Kakkellovnen ovre i Klassen, før han skulde komme. Det vidste vi jo godt, at han vilde blive meget ulykkelig over, for han var jo saa frygtelig bange for at blive forkølet eller alt for varm. - Og saa fandt jeg paa, at vi skulde sige til ham, naar han kom derind og klagede sig for Hede, at vi lige tværtimod frøs, og at vi skulde sidde med vore uldne Tørklæder om Halsen."

"Ja, det kunde jo blive en lystig Historie nok," sagde Fader.

"Saa kom han ogsaa og blev jo først vred over, som vi havde fyret, - men saa fik vi ham virkelig til at tro, at vi frøs og klappede med Tænderne af Kulde, og at det var ham, der maaske havde Feber, og jeg lagde mere i Kakkellovnen, uden at han sagde noget til det. Men han svedte jo i Timen - forfærdeligt, og blev helt gloende rød i Hovedet".

Og da Karlsen talte om hans mangler som lærer, så blev han meget vred, - og forlod klassen. -- Næste morgen var flaget på halv stang ved seminariet, og kammerater fortalte Karlsen, at gamle Andersen var død.

- "Aa, det var ligesom jeg skulde synke i Jorden, - de sagde, at jeg ravede som en fuld Mand. Men de fik mig alligevel med ind til Timen. Og det var det allerforfærdeligste, - der fik jeg jo ogsaa at vide, at han var død lige straks efter, at han var kommet fra den Time med os---" Her maatte Karlsen holde inde for ikke helt at miste Herredømmet over sin Bevægelse.

- Det som Fader da svarede ham, kan jeg ikke huske tydelig fra selve Øjeblikket. Jeg erindrer blot, at Karlsens Øjne blev lysere, mens Fader talte til ham, og hans Ansigt ligesom opklaredes, -- og saa, at han takkede Fader meget, da han noget efter rejste sig og gik.

JK beretter da, at hans far mange år efter selv fortalte sin søn, hvordan han havde hjulpet den unge mand i nød, ham, som han tidligere havde revset for seminaristisk vigthighed. Og JK-s egen slutning på fortællingen følger her:

- Fader sad lidt og saae i Taushed paa Karlsten. Saa sagde han: "Ja, hvorfor skulde De ikke vide det? Jeg finder, at det, der er skeet, er en lykkelig Begivenhed. Gamle Andersen trængte til at dø. Han var træt, det gamle Barn. Og han faar det meget bedre, hvor han er, end han havde det her. - Og De - er jo begyndt at leve, det vil sige: at have Deres Lykke og Deres Glemsel, af Guds Naade. Noget bedre kan ikke times et Menneske.

Jakob Knudsens fortælling, Gamle Andersen, blev her gengivet i grove træk. Det var fiktionen. Var der mon en virkelighed bagved, og da hvilken? Og hvordan blev den oplevet? Her først ved JK selv, ca. 40 år efter: "Ham glemmer jeg aldrig, han hørte mit Hjem til, fordi han dér fandt et Fristed, hvor han kunde være sig selv. Han var stor som Kunstner, var et stort Barn, men sær og kejtet, der havde saa svært ved at begaa sig i denne ubarmhertige Verden"... "Lære andre at spille kunde han ikke, men selv spillede han saa dejligt, han kunde spille én paa Vej mod det høje, saa der blev stille i et stridende Sind". (JK 1913, ref. i Baandet i 1934).

Ja, sådan havde JK oplevet Augustinus Hansen, der hos ham blev til gamle Andersen.

Der findes nogle optegnelser fra gamle elever på seminariet:

En (ikke navngivet) gammel elev beretter (Baandet 1934), at ikke mange lærte at spille hos Aug. Hansen.

"Men alligevel lærte han os meget gennem sin dejlige Musik, derigennem aabnede han vore Hjerter for Tonernes skønne Verden. Kunde vi i Stedet for Undervisning faa ham selv til at spille, hvad han gerne gjorde

de for at stille de urolige Gemytter tilfreds, da blev der Stilhed baade i og om os, da kunde han fange os, gribe os, da fik vi Respekt for ham".

Andre gamle elever har, også på lang tidsafstand, beskrevet Aug. Hansen, således Niels Chr. Pedersen (dim.1864) lærer i Hurup, Østj.: "Hansen (hi.hi.hi.) besad ualmindelig Dygtighed i sit Fag, særlig i Violinmusik, men var en sølle Pedant, uden Almenoplysning, Gjenstand for Elevernes Grin og Haan, en tarvelig Repræsentant i Lærerpersonalet".

Augustinus Hansen

Knud Thøgersen (dim.1874), senere højskoleforstander, skriver, at Aug. Hansen var hjertensgod, men genstand for kåde elevløjer: "Gamle Hansen døde pludselig i min Seminarietids andet Aar, og det gjorde dybt Indtryk, da Forstanderen en Morgen i smukke

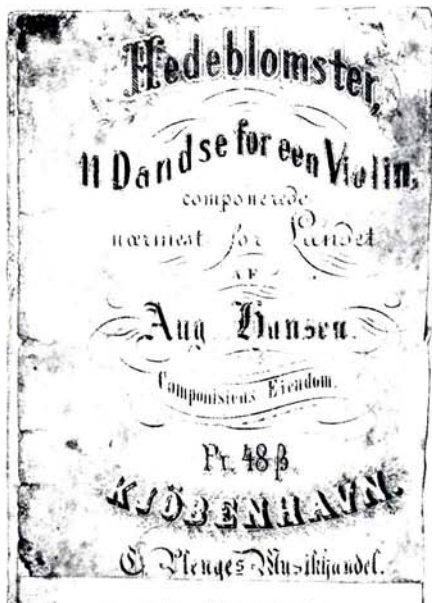
og bevægede Mindeord meldte hans bratte Død. Men vor klasse kunde da glæde sig over ikke i for høj Grad at have fortrædiget denne enfoldige Sjæl".---- Der var dog også positive træk, således hos Martin Attrup (d. 1874), senere form. for Danmarks Lærerforen.: "Musiklæreren paa Seminariet, Augustinus Hansen, der ofte var udsat for Drillerier, hvori jeg ikke deltog, havde fattet Godhed for mig p.G.a. min særlige Interesse for Musik og Sang og gav mig et Par Aftner om Ugen Privatundervisning i Orgelspil."

Ja, således erindret og beskrevet, stort set samstemmende med fiktionen hos JK, ja selv tilnavnet "gamle", og gamle Hansen blev dog kun 54 år.... Og hvordan var så virkeligheden?

Augustinus Hansen tilhørte en kendt vestjysk bondeslægt, der er beskrevet i bogen Theilgaardsslægten (Thorvald Madsen, 1940). Ud fra denne bog og ud fra materiale vedr. seminariet optegnes her nogle træk til et virkelighedsbillede af ham.

Aug. Hansen blev født 24. april 1818 og voksede op i sit hjem, den store gård Jullingsholm Mølle ved Sdr. Omme, sammen med tre brødre og en søster, i et hjem, hvor moderens musikalske sans gik i arv til sønnerne. De spillede alle, og spillede sammen, men den yngste, Augustinus, havde de største evner.

Han begyndte som landmand, men interessen for musik var stærkest. I 1846 drog han (28 år gammel) til København for at tage violinundervisning hos komponisten, professor Rudolph Bay, der kom til at sætte stor pris på sin elev, ja, han opfattede ham som et geni.

Forsiden af "Hædeblomster".

Og Aug. Hansen blev en fin musiker og mestrede sin violin, der for ham var det kæreste i verden, en ægte italiener, strandingsgods fra Vestkysten, sat i stand og en formue værd (således også omtalt i JK-s fortælling). I København kom han til rigtig at leve med i musiklivet, kendte personlig H.C. Lumbye og E. Hornemann, og han blev medlem af Lumbyes første Tivoli-orkester.

Hans lærer, prof. R. Bay, interesserede sig stærkt for musikundervisningen ved seminarierne, og det var nok på hans anbefaling, at Aug. Hansen kom til Ranum. Her blev han ansat som fjerdelærer fra sept. 1852, vel modtaget af forst. Lunddahl (1851-59): "Da han endog er at kalde Virtuosen paa sin Violin, har det været muligt dog at lade de unge Mennesker høre, hvad Musik er."

Aug. Hansen var, selv om han var ældste lærer, nederst på rangstigen. Uden pædagogisk sans og oplæring skulle han virke sammen med stærke og dygtige lærere. Og hvor megen støtte kunne han vel vente? Hans styrke blev det kunstneriske islæt.

En nevø (senere provst John Hansen), der boede hos Aug. Hansen i 4 mdr. i 1857, fortæller, at han hele nætter igennem kunne gå i sin stue og fantasere på sin violin, og folk i Ranum stod udenfor og lyttede.

Som den Blicher-natur han var, gik han rundt til slægt og venner, milevidt, og altid med sin violin. Han elskede hedenaturen, som han kendte fra sin hjemegn, og som han fandt her, og vel derfor blev HEDEBLOMSTER navnet på de kompositioner, vi har fra ham: 11 Dandse for een Violin.

I JK^s fortælling er gamle Andersen ungkarl, af en elev kaldes Aug. Hansen for en gammel pebersvend. Men gift, det blev han, om end sent, med den tyve år yngre Jensig-ne Christiansen. Der kom tre børn, to drenge døde som små. En datter, Barbara, blev født 1870. I 1901 får enke Signe Hansen tilladelse til at få sin årlige pension, 264 kr. 52 øre, udbetalt af seminar-riet til ny adresse: Växsjö, Sverige. Hun døde i året 1915.

Den store spillemand døde d. 21. december 1872. Nu melder da spørgsmålet sig: Kan man stole på myterne om døds-faldet, også som JK har be-skrevet hændelsesforløbet? Et klart svar kan der ikke gives. Men således udtrykker forfatteren af slægtsbogen det: Min Bedstemoder fortalte mig, at onkel August døde ganske pludselig nogle Dage

før Jul 1872, og hun tilføjede, at Eleverne den sidste Dag før Juleferien havde været kaade og drilagtige mod ham. Med tungt Hjerte gik han hjem fra denne sidste Time. Som sædvanlig vilde han trøste sig med sin Violin, men med den i favnen faldt han pludselig om og døde, ramt af et Hjerteslag.

3. juledag blev han begravet på kirkegården i Malle ved siden af sine to drenge. Graven er sløjfet. Ved begravelsen blev der sunget en sang, der var digtet til ham:

Nº 9. Efterklang fra Heden.

Jakob Knudsen drager et emne fra Ranum sem. ind i den fik-tive litteratur, ikke for at fortælle historie, men for at skildre menneskeliv og betone moralske krav.-- Der skulle gå mange år, så skete det igen: Knud Erik Pedersen udgiver (1984) romanen LYSTGÅRDEN, og der møder vi miljø på Brattrup (Ranum) Sem., - og mennesker, hvis særlige træk vi måske kan genkende. Er dette så historie?

Skjold Hansen.

værdigt trængende

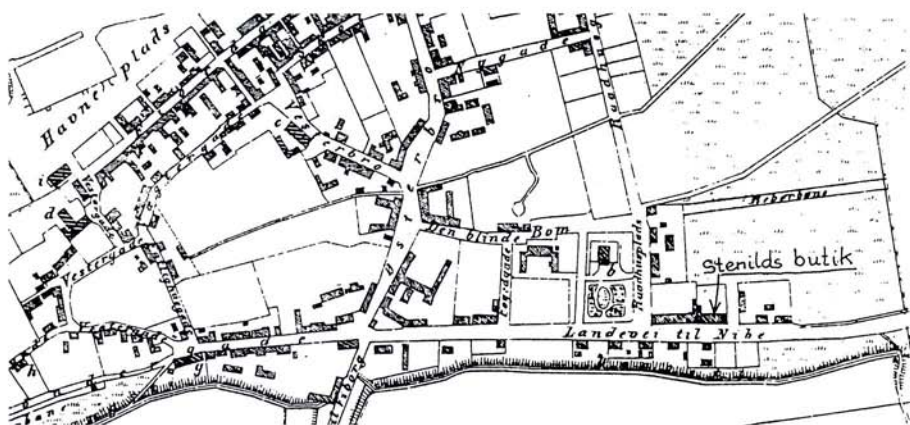
I rækken af legater fra Løgstør og omegn, der blev sammenlagt i Fælleslegatet for vanskeligt stillede i Løgstør Kommune, er KREJL nået til "Stenilds Legat".

I virkeligheden er der tale om to legater, nemlig: Købmand Chr. O. Stenild og hustru Amalie, f. Salvesens legat til værdigt trængende, ugifte kvinder i Løgstør, (hvorunder selvfølgelig indbefattet enker).

Og Enkefru Amalie Stenilds legat til fordel for enligststillede kvinder i Løgstør.

Chr. Olesen Stenild var født i Farstrup i 1831 og kom til Løgstør, hvor han 30. marts 1862 blev gift med Amalie Salvesen. Hun var født 2. okt. 1838 som datter af skipper Niels Chr. Salvesen.

Stenild åbnede en købmandsforretning, der ifølge folketællingen 1870 lå "Østen Bommen". Det var betegnelsen for den inderste del af Bredgades nordside. Det var beregnet ud fra bomhuset, som lå på hjørnet af Østerbrogade og Bredgade. Stenilds butik lå på hjørnet af Nibe Landevej og Nygade. Idag: Bredgade og Østergade.

Det er ikke meget, der er efterladt om forretningen, men den må have gået godt, for da Stenild døde 1. juni 1883, efterlod han en velhavende enke.

Forretningen blev ført videre af Mosbech og flere andre, indtil den endte i hænderne på flere generationer af familien Sørensen. Den blev nedlagt først i 1980-erne.

Af Købmand Chr. O. Stenilds og Hustru Amalie Stenilds Legat

vil der være at uddele et Beløb til værdige trængende ugifte Kvinder — herunder Enker — i Løgstør, der har haft uafbrudt Ophold i Løgstør i 5 Aar og som ikke nyder Fattighjælp. Kvinder, som er Slægtninge af Legatstifterne og iøvrigt opfylder Betingelserne, og dernæst Kvinder, som er født i Løgstør, kommer fortrinsvis i Betragtning. Legatportionerne udbetales med Halvdelen den 1. Februar og Halvdelen den 2. Oktober.

Ansøgning med Angivelse af Ansøgerens Fødested indsendes til Socialkontoret i Løgstør inden den 10. Januar n. A.

Det sociale Udvalg i Løgstør, den 30. December 1940.

P. U. V: Chr. Jensen.

De havde ikke nogen børn, såvidt det kan ses, og i 1897 oprettede Amalie Stenild et testamente, som var en forløber for legaterne.

Det første blev oprettet 1924, og var på 20.400 kr. Det skulle styres af byrådet, og portionerne var på 20-30 kr. Uddeling 1. febr. og 2. okt. (på deres fødselsdage.)

Kvinder, der var født i Løgstør havde fortrinsret for tilflyttere.

Amalie Stenild døde kort efter, og hun havde altså været enke i over 40 år. Da boet skulle behandle fundatsen til det andet legat, måtte den ændres.

I 1897 kunne legatstifteren skrive, at portionerne skulle uddeles til kvinder, der var medlem af Kvindernes Sygekasse i Løgstør, men den var i mellemtiden blevet nedlagt og opslugt i Arbejdernes Sygekasse.

"Kvinder, der var medlem af Kvindernes Sygekasse og nu er medlem af Arbejdernes Sygekasse har fortrinsret"

Portionerne skulle være på mindst 30 kr. Kapitalen var på 2000 kr., og den måtte ikke formindskes. Skulle kapitalen gå under 2000, ophørte uddelingen indtil renterne igen havde bragt den op.

Arbejdernes Sygekasse fik i 1935 samme skæbne, som Kvindernes i 1909. Den blev opslugt af en anden, nemlig af Løgstør anerkendte Sygekasse.

Det havde hele tiden været sygekasserne, der administrerede legatet, men da den sidste blev ophævet 1. apr. 1973, gik legatet over til kommunen.

Posten i Ranum

23. November 1904.

Det Løgstør Postkontor underlagte Brevsamlingssted i Ranum vil fra den 1ste n. M. blive sat i Forbindelse med Jydske Jernbanepostkontor, hvorefter Brevsamlingsstedet vil være selvstændig Postadresse for Publikum.

Vedkommende Tjenestedokumenter ville være at rette i Overensstemmelse hermed.

(II. 7098.)

Hotel Restaurant-Beværtning

Gæstgivergård-Værtshus-Knejspe-Ølhus

Afholdshotel

Der har været utrolig mange reaktioner på artiklerne om de forskellige hoteller.

En af grundene er naturligvis, at der er efterladt temmelig lidt stof i lokalhistorisk arkiv. Og så de uundgåelige bommerter.

For eksempel blev Egon Lassen udnævnt til den sidste ejer af "Hotel Unionen", men de sidste 2-3 år var det Jakob Nielsen.

Ellers er der kommet nye oplysninger om "Himmerland". Det startede omkring århundredskiftet som Gæstgivergaard i Jylland med M. Melsen som ejer. Grunden blev stykket ud fra matr. nr. 180. (se KREJL 6. årg. nr. 3.)

Det er lykkedes at opspore et billede af gæstgivergården, og her ser man antagelig værten med familie og medarbejdere ved indgangen, og foran holder tre vogne med Melsens tre sønner på kuskæsæderne. Det er t.v. August, der blev lygtetænder, i midten Laurits, og t.h. Christian, der blev vognmand. Hver af dem har stadig en søn boende i byen.

Omkring 1910 blev hotellet overtaget af P.Mikkelsen, og ikke som tidligere nævnt af Th. Poulsen. I vore notater optræder Poulsen på en tre-fire hoteller, og de kan ikke være rigtige allesammen.

Som nævnt i sidste nr. om afholdsbevægelsen blev Mikkelsen valgt ind i et udvalg, der skulle ændre politivet-tægten. Han har så nok haft hotellet til o. 1920.

Også afholdshotellet på hjørnet af Rådhusgade og Fjordgade har en fortid, der åbenbart har været lidt mere spirituøs. Her om skriver Ellen Christensen:

"Ang. forskellige værtshuse omtalt i Kregl 2 og 3, kender jeg lidt til, hvem der havde værtshus eller ølhus på hjørnet af Fjordgade og Rådhusgade, før det blev til afholdshjem i c. 1920. -

Min mor kom hertil Løgstør i 1904 til sin faster Karoline Gravesen, der havde det lille værtshus, som enten blev kaldt Skipperkroen eller Madam Gravesen.

Min mor blev gift 1908 med skibsbygger Johan Thorsen, og de har fortalt om det gamle hus, hvor søfolk og skippere også kunne få en æggepandekage. -

Karoline Gravesen blev syg og måtte sælge det i 1920. - Det blev da til afholdshjem.

Mine forældre fortalte om spiritusbevillingen, som Madam Gravesen havde købt af Hotel Phønix. - Den kendte sagfører her i Løgstør, Michael Olsen, solgte huset, men da det skulle være afholdshotel, solgte M.Olsen bevillingen selv, og min mors faster fik ikke meget ud af salget. Hun fik en lejlighed i Håndværkerstiftelsen."

Lad os slutte hotel-serien med et rigtigt øl-billede. På hjørnet af Strandstræde t.v. boede ølhandler S.Pedersen. Lidt op ad strædet lå Løgstør Ølbryggeri, og helt t.v. var der en lille beværtning, hvor værtinden, Sine, var til fælles glæde for kunderne, bl.a. med harmonikaspil.

Billedet viser lodshuset ved Vesterhavn. Huset har en længere historie. I 1887 lejede lodseriet et areal ved Vesterhavn ved siden af udkigsstilladset. Det skulle bl.a. rumme Vagervæsenets sømærker. I 1902 blev det nuværende hus bygget. Det ses ikke, hvad det kostede, men det blev vurderet i 1919 til 3000 kr, hvor udkigsstilladset var 600 kr. værd.

Efterhånden blev vagthuset klemmt inde mellem bygninger til begge sider, så udsigten var næsten borte. Lodsdirektøren blev spurgt, om man måtte flytte huset, hvis havnestyrelsen ville afstå en grund. Den 31.okt. 1929 meddelte havnen, at man overlod en grund mellem Vesterhavn og kanalen, og 17.december kunne det indberettes, at huset var flyttet til den nye plads. Huset var det samme, men nu anbragt på en $1\frac{1}{2}$ m. høj sokkel. Der har det stået siden.